

landene omkring os, men også risikoen for at begå de samme fejl.

Danske og udenlandske uddannelsesstraditioner er heller ikke ens. Spørgsmålet er derfor, i hvilket omfang det er muligt og ønskeligt at følge udenlandske forbilleder? Når vi skal gennemføre en reform af institutionsstrukturen på det videregående uddannelsesniveau, skal vi derfor holde det nationale udgangspunkt for øje, samtidig med at vi fortsat lever op til internationale krav og høster af de udenlandske erfaringer i det omfang, det er muligt.

Fra Norge foretager en foreløbig evaluering af højskoleloven fra 1994. Den norske reform afviger markant fra overvejelserne i denne redegørelse. I Norge har formålet været at opnå både faglige, økonomiske og administrative gevinster, og fusioner er gennemført ved central beslutning. I denne redegørelse er sigtet først og fremmest at opnå et uddannelsesmæssigt kvalitetsløft i tæt samarbejde med uddannelses-sektoren.

En strukturreform skal med dette udgangspunkt kunne:

- Bygge videre på de kvaliteter i den danske institutionsstruktur, som er værd at satse på (kapitel 2).
- Løse aktuelle og kommende problemer, der udspringer af den eksisterende institutionsstruktur (kapitel 2).
- Indfri de politiske målsætninger for det videregående uddannelsesniveau (kapitel 3).
- Sikre de videregående uddannelsers niveau i forhold til lande, vi sammenligner os med.

Det må understreges, at der ikke i internationale undersøgelser er grundlag for en formodning om, at vi på de forskellige niveauer for videregående uddannelse står dårligere end de andre lande. Men vi bør i lighed med andre lande satse på at gøre det endnu bedre.

2. VIDEREGÅENDE UDDANNELSER. STRUKTUR, UDDANNELSER OG GEOGRAFI

2.1. De lange videregående uddannelser (LVU)

Universitetsinstitutionerne reguleres af universitetsloven (LBK 334 af 27. maj 1993). Universiteternes samlede studenterbestand var ca. 90.000 i 1997 svarende til 54.000 ressourceudløsende studerende. Den tilsvarende studenterbestand var ca. 60.000 i 1978, d.v.s. der er sket en stigning på 50% på 20 år. Med fusionen for

»Universitetet i Syddanmark« er de 10 universiteter under Forskningsministeriet i dag, hvad angår studenterbestand, relativt jævnt fordelt med syv mellemstore institutioner, to store og én mindre institution.

På nær Danmarks Farmaceutiske Højskole er universiteterne institutioner, der udbyder flere uddannelsestyper. Uddannelserne er forskningsbaserede og typisk inddelt i treårige bachelorforløb, toårige kandidatoverbygninger og yderligere treårige ph.d.-forløb.

Halvdelen af universiteterne, specielt inden for ingeniørområdet og det merkantile område, har også egentlige kompetencegivende mellem-lange uddannelser (f.eks. diplomingeniør og i vidt omfang HA-uddannelserne). Derimod er næsten alle bacheloruddannelser i hovedsagen struktureret som en treårig førstedel til kandidatoverbygning.

Universitetsinstitutionerne er placeret i landets største byer og er typisk samlet i større enheder med lille eller ingen geografisk afstand mellem de forskellige afdelinger. Den mest markante undtagelse er »Universitetet i Syddanmark« med afdelinger i Odense, Esbjerg, Kolding, Sønderborg og Flensborg. Derudover har Aalborg Universitet en afdeling i Esbjerg.

Danmarks Lærerhøjskole adskiller sig fra de andre universitetsinstitutioner ved – ud over hovedsædet i København med kandidatstudier og forskeruddannelse – at have uddannelsesmiljøer uden for universitetssektoren ved syv afdelinger uden for København og dermed en formaliseret forpligtelse til at varetage efter- og videreuddannelse af folkeskolelærere på regionalt plan.

Den fortsat høje søgning og regeringens universitetspolitik i de sidste fem år har medført, at universiteterne generelt har haft et stort studentergrundlag og en finansiell vækst. De væsentligste strukturelle problemer er lige så meget af uddannelsespolitisk som institutionel karakter. Her skal fremhæves den vedvarende lave søgning til de tekniske og naturvidenskabelige uddannelser og den fortsat manglende udvikling af afrundede og kompetencegivende bacheloruddannelser – trods meget klare politiske intentioner herom. Dertil kommer på nogle hovedområder relativt lange studietider og stort frafald. Endelig stiller den udbredte anvendelse af timelærere på visse fagområder spørgsmål ved undervisningens forskningsbaseret.